

Ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat ja erityisen vaaralliset ammukset

Yleistä

Ampuma-aserajoitusta sovelletaan ampuma-aseisiin, aseiden osiin, tehokkaisiin ilma-aseisiin, patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin. Ampuma-aseiksi katsotaan myös ohjus- ja raketinheitinjärjestelmät sekä kaasusumuttimet.

Määritelmiä

Ampuma-ase

Ampuma-aseita ovat välineet, joilla ruutikaasunpaineen, nallimassan räjähdyspaineen tai muun räjähdyspaineen avulla voidaan ampua luoteja, hauleja tai muita ammuksia taikka lamaannuttavia aineita siten, että siitä voi aiheutua vaaraa ihmiselle. Ampuma-aseita eivät ole esimerkiksi ilma-aseet tai jousiaseet. Ampuma-aseeksi katsotaan kuitenkin myös sellainen esine, joka muistuttaa ampuma-asetta ja joka rakenteensa tai valmistusmateriaalinsa puolesta on ilman erityistietoja ja -taitoja muunnettavissa toimivaksi ampuma-aseeksi. Tällä perusteella esim. suurin osa starttiaseista katsotaan ampuma-aseiksi.

Ampuma-aseina ei pidetä rakennustyössä käytettäviä naulaimia eikä hengenpelastuksessa taikka tieteellisessä tai teollisessa käyttötarkoituksessa käytettäviä välineitä. Jos nämä kuitenkin ovat ilman erityistietoja ja -taitoja muunnettavissa sellaisiksi, että niillä voidaan ampua luoteja tai hauleja siten, että siitä voi aiheutua vaaraa ihmiselle, ne katsotaan ampuma-aseiksi.

Tehokas ilma-ase

Tehokkaalla ilma-aseella tarkoitetaan seuraavia ilma-aseita:

- Vuonna 1950 tai sen jälkeen valmistettu ilman tai muun kokoon puristetun kaasun paineella toimivaa asetta,
- Piipun kaliiperi eli pienin sisähalkaisija on yli 6,35 millimetriä,
- Ilma-ase on suunniteltu ja tarkoitettu ampumaan metalliluoteja. (Tämä rajaa värikuula- ja airsoft-aseet määritelmän ulkopuolelle)

Jokaisen kolmen ehdon on toteuduttava, jotta kyseessä on ampuma-aselain tarkoittama tehokas ilma-ase.

Deaktivoitu ampuma-ase

Deaktivoitua ampuma-aseella tarkoitetaan esinettä, joka on joskus ollut toimiva ampuma-ase, mutta se on tehty pysyvästi ampumakelvottomaksi. Deaktivoitua aseiden osalla tarkoitetaan vastaavasti pysyvästi toimintakelvottomaksi tehtyä aseiden osaa.

Komission asetuksen (EU) 2015/2403 liitteessä I on kuvattu toimenpiteet, jotka on suoritettava ampuma-aseiden kunkin olennaisen osan tekemiseksi pysyvästi ampumakelvottomaksi.

Ampuma-aseiden tyypit

Ampuma-aselain 6 §:ssä on ampuma-aseiden tyyppejä koskeva luokittelu. Tästä on huomioitava erityisesti kiväärin ja haulikon minimimitat eli kokonaispituus on vähintään 840 ja piipun pituus vähintään 400 millimetriä. Tätä lyhyemmät kahdella kädellä ammuttavaksi tarkoitettut aseet ovat muita ampuma-aseita. Tällaisia ovat esimerkiksi Heckler&Koch MP5 ja Uzi. Erityisen vaarallisia ampuma-aseita ovat:

- sarjatuliaseet
- singot, kranaatinheittimet, takaaladattavat tykit sekä rakenteeltaan ja käyttötarkoitukseltaan vastaavat ampuma-aseet sekä ohjus- ja raketinheitinjärjestelmät
- muuksi esineeksi naamioitunut ampuma-aseet

Erityisen vaarallisiin ampuma-aseisiin suhtaudutaan lupakäytännössä hyvin tiukasti. Tuontia, vientiä, siirtoa ja kauttakuljetusta koskevissa luvissa on pääsääntöisesti aina näitä aseita koskevia rajoituksia.

Aseen osa

Ampuma-aselain tarkoittamia aseiden osia, jotka ovat luvanvaraisia, ovat ampuma-aseesta irrallisena oleva aseiden runko, piippu, patruunapesä, sulkulaite ja sen runko, sulkukappale, äänenvaimennin sekä näitä toiminnallisesti vastaavat osat. Irrallinen patruunapesä on esimerkiksi revolverin runko. Sulkulaite on esimerkiksi aseiden lukko.

Luvanvaraisia aseiden osia eivät ole esimerkiksi tukit, perät, tähtäimet, liipaisinkoneistot, ruuvit, salvat, jouset tai lippaat. Myöskään ilma-aseiden äänenvaimennin ei ole luvanvarainen, vaikka samaa äänenvaimenninta voitaisiin käyttää myös ampuma-aseissa.

Patruunat ja ammuks

Luvanvaraisia ovat patruunat ja erityisen vaaralliset ammuks. Patruunan osat, esimerkiksi nallit, hylsy, ruuti ja tavalliset luodit eivät ole ampuma-aselain mukaan luvanvaraisia. Niihin voidaan soveltaa muun lainsäädännön säännöksiä, esimerkiksi räjähteitä tai puolustustarvikkeiden kauttakuljetusta ja maastavientiä koskevia säännöksiä. Räjähteistä säädetään, että mikäli yksityishenkilöllä on ampuma-aselainsäädännön mukainen aseiden hallussapitoon oikeuttava lupa, niin räjähdelaainsäädäntöä ei sovelleta ampuma-aseissa ja niiden patruunoissa käytettävään enintään 2 kg ruutia ja enintään 1000 kpl sytytysnalleja.

Erityisen vaarallisia patruunoita ovat:

- panssarin lävistämiseen suunnitellut ja valmistetut patruunat
- räjähtävällä tai sytyttävällä ammuksella varustetut patruunat
- pistoolissa tai revolverissa käytettäväksi suunnitellut ja valmistetut keskisytytteiset patruunat, joissa on reikäpäinen ammus tai kohteeseen osuessaan vaikutukseltaan laajenevuuteen perustuva ammus
- sirpaloitumaan suunnitellut ja valmistetut patruunat
- patruunat, joissa on nuoliammus
- patruunat, joissa on useampi kuin yksi luoti

Erityisen vaarallisia ammuksia ovat kolmessa ensimmäisessä kohdassa lueteltujen patruunoiden ammuks.

Reikäpäisellä ammuksella tarkoitetaan ammusta, jonka kärjessä on vähintään 3 millimetrin syvyinen reikä ammuksen laajenemiseksi sen osuessa kohteeseen. Ammus on vaikutukseltaan laajeneva, jos se gelatiiniin tai vastaavaan ammuttaessa laajenee vähintään 30 prosenttia halkaisijaltaan.

Ammuks on luvanvaraisia, jos ne katsotaan erityisen vaarallisiksi ammuksiksi.

Luvissa saattaa olla erityisen vaarallisia patruunoita ja ammuksia koskevia rajoituksia.

Lain soveltamisala

Poikkeukset

Ampuma-aselain soveltamisen ulkopuolelle on rajattu useita erilaisia viranomaistoimintoja. Tullin toiminnan kannalta keskeiset poikkeukset ovat:

Ampuma-aselaki ei koske Suomen valtion harjoittamaa ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoa Suomeen tai Suomesta, tuontia, vientiä, hankkimista eikä luovuttamista valtion tarkoituksiin;

Ampuma-aselaki ei koske vieraan valtion asevoimille kuuluvien ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoa Suomeen tai Suomesta, tuontia, vientiä, valmistamista, korjaamista, muuntamista tai hallussapitoa, jos toiminta perustuu Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden ja muiden rauhankumppanuuteen osallistuvien valtioiden välillä niiden joukkojen asemasta tehtyyn sopimukseen (SopS 65/1997) tai muuhun kansainväliseen

rauhanturvaamistehtävään taikka jos toimintaan on myönnetty lupa aluevalvontalain (755/2000) nojalla;

Käsitteet

Ampuma-aselaisissa tarkoitetaan viennillä aseiden viemistä Suomesta Euroopan unionin ulkopuolelle ja tuonnilla tuomista Euroopan unionin ulkopuolelta Suomeen. Tässä yhteydessä sovellettavalla tullimenettelyllä ei ole merkitystä, vaan aseiden fyysinen liikkuminen ratkaisee. EU:n sisällä valtiosta toiseen kuljettaminen on siirtoa.

Kauttakuljetuksella tarkoitetaan esineiden kuljettamista EU:n ulkopuolisesta valtiosta Suomen kautta EU:n ulkopuoliseen valtioon. Koska ampuma-aselain soveltamisalaa ei ole alueellisesti mitenkään rajattu, sitä sovelletaan kaikkialla Suomessa. Kauttakuljetus on luvanvaraista riippumatta tulliselvitysmuodosta. Kauttakuljetuslupa on siis oltava, jos esineet siirretään aluksesta toiseen tullialueella ja myös silloin kun esineitä kuljettava alus kulkee Suomen ilmatilan tai aluevesien kautta.

Kaupallinen toiminta

Kaupallinen vientilupa

Ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kaupallinen vienti edellyttää Poliisihallituksen asehallinnon antamaa kaupallista vientilupaa. Lupa on oltava ennen kuin esineet viedään Suomesta. Luvassa on mainittu ne esineet, joita se koskee. Kohdevaltiosta riippuen lupa voi olla määräaikainen tai tiettyä vientierää koskeva kertalupa. Vientilupa annetaan määräajaksi ja se voi sisältää useita kohdevaltioita ja lupa voidaan myös rajoittaa koskemaan tiettyä loppukäyttäjää.

kaupallinen vientilupa on EU:n asevientiasetuksen 258/2012 mallin mukainen ja tämän käskirjan liitteenä. Tullin on valvottava, että vientilupa on voimassa ja että viennin kohteena olevat esineet ovat vientiluvan mukaisia ottaen erityisesti huomioon mitä edellä on selostettu ampuma-aseiden, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten luokittelusta. Tullin on merkittävä luvan liitteeseen vietävän erän esinemäärä, viennin kokonaismäärä, huolinnan viite sekä tulliviranomaista koskeva merkintä. Tullin on valvottava, etteivät luvassa mainitut määrät ylity ja että tavarat ovat menossa luvassa mainittuun maahan sekä luvassa mahdollisesti mainitulle loppukäyttäjälle.

Puolustustarvikkeiksi katsottavien esineiden vienti edellyttää puolustustarvikkeiden maastaviennistä annetussa laissa säädettyä lupaa. Puolustustarvikkeita ovat esimerkiksi tarkkuuskiväärit (esim. Sako TRG-22 ja TRG-42) ja sarjatuliaseet.

Kaasusumuttimien kaupalliseen siirtoon ja kaupalliseen vientiin annetaan kaupallinen vientilupa.

Kaupallinen tuontilupa

Ampuma-aseiden, aseiden osien, tehokkaiden ilma-aseiden, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kaupallinen tuonti edellyttää Poliisihallituksen asehallinnon antamaa kaupallista tuontilupaa. Lupa on oltava ennen kuin esineet tuodaan Suomen alueelle. Luvassa on mainittu ne esineet, joita se koskee. Lupa annetaan määräajaksi ja se voi sisältää useita lähtövaltioita. Kaupallinen tuontilupa on oltava myös kaasusumuttimien kaupalliseen tuontiin. Koska Euroopan unionin asedirektiiviä ei sovelleta kaasusumuttimiin, annetaan kaasusumuttimille kaupallinen tuontilupa myös lähtövaltion ollessa EU:n jäsenvaltio.

Tullin on valvottava, että lupa on voimassa, luvassa mainitut esineet ovat luvan mukaisia ja että luvassa mainitut määrät eivät ylity. Tuontilupa sisältää aina vähintään yhden liitetaulukon, johon tullin on merkittävä luovutuspäivä, tuodun erän kappalemäärä, tuotujen esineiden kokonaismäärä, huolinnan viite sekä tullia koskevat tiedot.

Kaupallisissa tuontiluvissa on seuraavanlaiset vakioehdot:

Tullauksen yhteydessä tämä lupa on esitettävä Tullille. Samalla Tullille on annettava kirjallinen ilmoitus, joka sisältää:

1) ampuma-aseasetuksen (145/1998) 21 §:n 1 momentin 2-5 kohdassa ja 23 §:n 2-3 kohdassa tarkoitetut tiedot kulloinkin tuotavasta tavaraerästä ja

2) tiedon siitä, onko maahan tuotavat ampuma-aseet ja patruunat tarkastettu siten kuin ampuma-aselain 110 §:ssä on säädetty.

Ilmoitus voidaan tehdä Poliisihallituksen lomakkeella "Ilmoitus tullille ampuma-aseiden maahantuonnista / ase14POHA".

Tulli merkitsee kulloinkin tuodun määrän tullauksen yhteydessä tämän päätöksen liitteeseen.

Kaupalliseen tuontilupaan liittyvää tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuutta on selvitetty jäljempänä.

Käyttöturvallisuuden tarkastus (C.I.P.-tarkastus)

Ampuma-aselain 110 §:n mukaan myyntiä varten valmistetut, korjatut, Suomeen siirretyt ja tuodut ampuma-aseet ja patruunat on ennen kauppaa laskemista tai muuta luovuttamista tarkastuttava niiden käyttöturvallisuuden toteutumisesta. Tarkastuttamisvelvollisuus perustuu kansainväliseen C.I.P.-sopimukseen, jonka mukaan ulkomailla tarkastettua esinettä ei tarvitse tarkastuttaa uudelleen Suomessa. Koska tuotavat esineet voidaan maahantuonnin jälkeen tarkastuttaa Suomessa, ei tarkastuttamattomuus ole este tuonnille. Tuojan on kuitenkin ilmoitettava Tullille ja Tullin edelleen Poliisihallitukselle siitä, ovatko tuotavat ampuma-aseet ja ampumatarvikkeet tarkastettuja.

Kaupallinen kauttakuljetuslupa

Ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kaupallinen kauttakuljetus edellyttää Poliisihallituksen asehallinnon antamaa kaupallista kauttakuljetuslupaa. Tällainen lupa voidaan myöntää tapauksissa, joissa esineet tuodaan EU:n ulkopuolisesta valtiosta ja viedään Suomen kautta EU:n ulkopuoliseen valtioon. Jos lähtö- tai määränpäävaltio on EU-valtio, on kyseessä siirto Suomeen ja vienti taikka tuonti ja siirto Suomesta. Tullin on lupa tehtävin merkinnöin valvottava, että luvassa mainitut esineet ovat luvan mukaisia ja että luvassa mainitut määrät eivät ylitä. Myös kaasusumuttimien kaupallinen kauttakuljetus on luvanvaraista. Kaasusumuttimien osalta kyse on kauttakuljetuksesta myös silloin kun lähtö- tai määränpäävaltio on EU-jäsenvaltio.

Kaupallisissa kauttakuljetusluvuissa on seuraavat vakioehdot:

Tullauksen yhteydessä tämä lupa on esitettävä Tullille. Tulliviranomainen merkitsee kulloinkin viedyn määrän tullauksen yhteydessä tämän päätöksen liitteeseen.

(Viejän nimi) on neljännesvuosittain ilmoitettava toteutuneet viennit Poliisihallitukselle. Ilmoitus tehdään vientitavaran tullausilmoituksen jäljennöksellä tai muulla luotettavalla tavalla. Ilmoituksen pitää sisältää tieto määrämaasta, viedyn tavaran lajista ja määrästä sekä vastaanottajasta.

Kaupallinen siirto

Ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kuljettaminen EU:n jäsenvaltiosta toiseen on siirtoa. Siirto Suomesta ja Suomeen on luvanvaraista. Tehokkaiden ilma-aseiden kohdalla vain siirto Suomeen on luvanvaraista, mutta siirto Suomesta ei edellytä erillistä vientilupaa. Kaupalliseen siirtoon liittyvät luvat antaa Poliisihallituksen asehallinto. Siirtolupajärjestelmä perustuu EU:n asedirektiiviin (477/91/ETY). Järjestelmä korvaa EU:n sisärajoilta puuttuvan säännönmukaisen rajavalvonnan. Lähtövaltion viranomainen antaa siirtoluvan, jonka antamisen edellytyksenä on se, että määränpäävaltion viranomainen on antanut siirrolle ennakkosuostumuksensa tai jäsenvaltion ilmoituksen siitä, että ennakkosuostumusta ei tarvita. Ennakkosuostumus ei ole jäsenvaltion alueelle siirtoon oikeuttava lupa vaan ilmoitus lähtövaltion viranomaiselle siitä, että estettä siirrolle ei ole. Annettuaan siirtoluvan lähtövaltion viranomaisen on toimitettava siitä tieto kauttakulkuvaltioiden ja määränpäävaltion viranomaiselle. Siirtolupa tai sen jäljennös on oltava mukana esineitä siirrettäessä.

Kaupallinen ennakkosuostumus ja kaupallinen siirtolupa annetaan standardoiduilla lomakkeilla.

EU:sta Suomeen siirrettävien deaktivoitujen ampuma-aseiden mukana tulee olla alkuperäinen EU-asetuksen 2015/2403 liitteen III mukainen deaktivoititodistus. Deaktivoititodistuksen myöntää aina kunkin jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen ja sen tulee olla sekä sen jäsenvaltion kielellä, jossa se on annettu, että englanniksi.

EU:sta Suomeen siirrettävät deaktivoituvat ampuma-aseet tulee olla merkitty EU-asetuksen 2015/2403 liitteen II mukaisesti. Merkinnän on oltava selvästi erottuva, sitä ei pidä voida irrottaa ja sen on oltava malliltaan seuraavanlainen:

EU¹⁾ aa²⁾ bb³⁾ cc⁴⁾

- 1) Deaktivointimerkki
- 2) Deaktivointimaa (virallinen kv. maakoodi)
- 3) Ampuma-aseen deaktivoinnin varmentaneen yksikön tunnus
- 4) Deaktivointivuosi

Koko merkintä kiinnitetään ainoastaan ampuma-aseen runkoon, mutta deaktivointimerkki (1) ja deaktivointimaa (2) merkitään kaikkiin luvanvaraisiin deaktivoituihin aseiden osiin.

Tulli valvoo, että EU:sta Suomeen siirrettävissä deaktivoituissa ampuma-aseissa on tällaiset edellä esitetyt merkinnät ja että aseiden mukana on asianmukainen deaktivoititodistus.

Yksityinen toiminta

Yksityinen tuonti ja siirto Suomeen

Ampuma-aseiden, aseiden osien, tehokkaiden ilma-aseiden, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten yksityinen tuonti tai siirto Suomeen on mahdollista useilla eri luvilla.

Suomen viranomaisen antama hankkimislupa, yksityinen valmistamislupa, hallussapitolupa, rinnakkaislupa ja kaasusumutinlupa oikeuttaa siirtämään ja tuomaan Suomeen yksityistä tarkoitusta varten luvassa mainitun ampuma-aseen, tehokkaan ilma-aseen ja aseiden osan sekä luvassa mainitussa aseessa käytettäväksi soveltuvia muita kuin erityisten vaarallisia patruunoita. Ampumatarvikelupa oikeuttaa siirtämään ja tuomaan Suomeen luvassa mainitut patruunat ja ammuksot. Henkilö, joka on saanut ampuma-aseen hankkimiseen hankkimisluvan voi siis tuoda ulkomailta ostamansa, luvassa mainitun aseiden Suomeen ilman erillistä tuontilupaa. Hän voi siis ostaa aseiden ulkomailta ja toimituttaa sen Suomeen esimerkiksi postitse. Tuontiin oikeuttaa aseiden hankkimislupa. Myös henkilö, jolla on aseeseen hallussapitolupa, saa tuoda luvassa mainitun aseiden Suomeen hallussapitoluvallaan esimerkiksi palatessaan ulkomaille suuntautuneelta metsästysmatkalta.

Yksityinen tuontilupa oikeuttaa tuomaan ja siirtämään Suomeen luvassa mainitun ampuma-aseiden, aseiden osan, tehokkaan ilma-aseiden, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia. Edellisessä kappaleessa lausuttu huomioiden yksityinen tuontilupa tulee käytännössä kyseeseen Suomeen aseiden kanssa saapuvien ulkomaalaisten kohdalla (myös kauttakuljetus ilman tarkoitusta osallistua metsästys- tai ampumaurheilutapahtumaan). Lupa oikeuttaa siirron tai tuonnin lisäksi pitämään hallussa esinettä Suomessa luvan voimassaoloajan. Yksityistä tuontilupaa haetaan kotipaikkakunnan, oleskelupaikkakunnan tai rajanylityspaikkakunnan poliisilaitokselta. Lupa voidaan antaa myös EU:sta tapahtuvaan siirtoon. Tällöin tarvitaan lisäksi lähtövaltion siirtolupa.

Aseiden hallussapitoon Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa tai Islannissa annettu lupa oikeuttaa tuomaan Suomeen luvassa mainitun aseiden tai aseiden osan sekä tarpeellisen määrän luvassa mainittuja patruunoita sekä pitämään niitä hallussa enintään kolme kuukautta siitä, kun ne on tuotu Suomeen. Edellytyksenä on, että tuonnin tarkoituksena on osallistuminen Suomessa, Ruotsissa, Norjassa tai Tanskassa järjestettävään metsästys- tai ampumaurheilutapahtumaan.

Euroopan ampuma-asepassi on henkilön kotipaikan EU-jäsenvaltion antama todistus siitä, että passin haltijalla on oikeus asepassissa mainittujen aseiden hallussapitoon kyseisessä jäsenvaltiossa. Euroopan ampuma-asepassin haltija saa siirtää Suomeen ampumaurheilussa käytettäväksi

soveltuvan ampuma-aseen (asedirektiivin B, C ja D luokka) sekä metsästyksessä käytettäväksi soveltuvan (asedirektiivin C ja D luokka) ampuma-aseen, jos ase on merkitty asepassiin. Asepassin haltija saa siirtää Suomeen lisäksi tarpeellisen määrän aseessa käytettäväksi soveltuvia patruunoita. Edellytyksenä on, että siirron tarkoituksena on asepassin haltijan osallistuminen ampumaurheilu- tai metsästystapahtumaan Suomessa. Asepassin haltijalla on oltava mukanaan lisäksi kutsu tai muu vastaava selvitys siitä, että siirto on tarpeen em. tapahtumaan osallistumiseksi. Asepassin haltija saa pitää asetta hallussaan Suomessa niin kauan kuin hallussapito on välttämätöntä tapahtumaan osallistumiseksi.

EU:sta Suomeen siirrettävien deaktivoitujen ampuma-aseiden mukana tulee olla alkuperäinen EU-asetuksen 2015/2403 liitteen III mukainen deaktivoitidistustus. Deaktivoitidistustuksen myöntää aina kunkin jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen ja sen tulee olla sekä sen jäsenvaltion kielellä, jossa se on annettu, että englanniksi.

EU:sta Suomeen siirrettävät deaktivoituvat ampuma-aseet tulee olla merkitty EU-asetuksen 2015/2403 liitteen II mukaisesti. Merkinnän on oltava selvästi erottuva, sitä ei pidä voida irrottaa ja sen on oltava malliltaan seuraavanlainen:

EU¹⁾ aa²⁾ bb³⁾ cc⁴⁾

- 1) Deaktivoitimerkki
- 2) Deaktivoitimaa (virallinen kv. maakoodi)
- 3) Ampuma-aseen deaktivoinnin varmentaneen yksikön tunnus
- 4) Deaktivoitivuosi

Koko merkintä kiinnitetään ainoastaan ampuma-aseen runkoon, mutta deaktivoitimerkki (1) ja deaktivoitimaa (2) merkitään kaikkiin luvanvaraisiin deaktivoituihin aseisiin.

Tulli valvoo, että EU:sta Suomeen siirrettävissä deaktivoituissa ampuma-aseissa on tällaiset edellä esitetyt merkinnät ja että aseiden mukana on asianmukainen deaktivoitidistustus.

Yksityinen vienti Suomesta

Siviilikäyttöön tarkoitettujen ampuma-aseiden, aseiden osien ja patruunoiden pysyvä vienti vaatii erillisen Poliisihallituksen vientiluvan, joka on EU:n asevientiasetuksen 258/2012 mallin mukainen ja tämän käsikirjan liitteenä. Tulli varmistaa luvan olemassaolon ja tekee luvan taulukkoon merkinnät.

Väliaikainen yksityinen vienti eli metsästäjien ja urheiluampujien kolmanteen maahan tapahtuvan matkan osana tapahtuva ampuma-aseiden vienti ei edellytä Poliisihallituksen erillistä vientilupaa, mikäli seuraavat edellytykset täyttyvät:

- Metsästäjä/urheiluampuja esittää Euroopan ampuma-asepassin Tullille. Lentäen matkustettaessa Euroopan ampuma-asepassi on esitettävä Tullille siellä missä aseet luovutetaan lentoyhtiölle. Suomessa asuva metsästäjä/urheiluampuja voi lähtiessään EU:sta Suomen kautta esittää Tullille Euroopan ampuma-asepassin sijasta ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavan luvan,
- Metsästäjän/urheiluampujan tulee perustella matkan syy Tullille esittämällä kutsun tai muun selvityksen metsästys- tai urheiluammuntatoiminnasta kolmannessa maassa. Tällöin saa viedä:
 - yhden tai useamman ampuma-aseen tai niiden olennaisia osia, jos ne ovat merkittäviä, sekä muita aseiden osia. Olennaisia osia ovat piippu, patruunapesä ja sulkulaite,
 - vietäviin aseisiin tarkoitettuja ampumatarvikkeita enintään 800 kappaletta, jos kyse on metsästysmatkasta,
 - vietäviin aseisiin tarkoitettuja ampumatarvikkeita enintään 1 200 kappaletta, jos kyse on ampumaurheilumatkasta

Ulkomaalainen metsästäjä/urheiluampuja ei tarvitse lupaa ampuma-aseen, aseiden osien ja olennaisten komponenttien sekä ampumatarvikkeiden vientiin, jos kyse on hänen metsästys- tai urheiluammuntamatkaansa varten laillisesti tuomien esineiden jälleenviennistä eli palauttamisesta takaisin EU:n ulkopuolelle hänen henkilökohtaisina tavaroinaan. Vietävien esineiden on säilyttävä

ulkomaalaisen henkilön omistuksessa ja ne tulee viedä hänelle itselleen.

Poliisi voi myöntää ulkomailla asuville henkilöille hankkimislupa ulkomailla asuvalle. Tämä lupa ei oikeuta missään vaiheessa luvanhaltijan pitämään ampuma-asetta hallussaan Suomessa, vaan asealan elinkeinonharjoittajan on toimitettava ampuma-ase rajanylityspaikalle tai ostajan kotiosoitteeseen. Hankkimislupa ulkomailla asuville ei pelkästään riitä, vaan sen lisäksi on oltava edellä selvitetty Poliisihallituksen vientilupa.

Tehokkaiden ilma-aseiden vienti ei edellytä ampuma-aselain mukaista erillistä vientilupaa. Yksityinen vienti edellyttää kuitenkin aina, että viejällä on oikeus tehokkaan ilma-aseen hallussapitoon Suomessa. Hallussapitolupa voi olla kyseiselle ilma-aseelle, mikä mahdollistaa viennin. Lisäksi myös ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttava lupa oikeuttaa tehokkaan ilma-aseen hallussapitoon sekä tämän vientiin. Kaasusumutinlupa tai aseiden osan hallussapitoon oikeuttava lupa ei mahdollista tehokkaan ilma-aseiden hallussapitoa, eikä siten myöskään vientiä.

Yksityinen siirto Suomesta

Ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirto Suomesta yksityistä tarkoitusta varten edellyttää, että siirtäjällä on Suomessa niiden siirtoon annettu yksityinen siirtolupa. Yksityistä siirtolupaa koskeva lupatodistus tai sen jäljennös on pidettävä mukana esineitä siirrettäessä.

Euroopan ampuma-asepassin haltija saa kuitenkin siirtää Suomesta ampumaurheilussa käytettäväksi soveltuvan ja metsästyksessä käytettäväksi soveltuvan ampuma-asepassiin merkityn ampuma-aseiden ja aseiden osien sekä tarpeellisen määrän aseissa käytettäväksi soveltuvia patruunoita. Siirtäjällä on lisäksi oltava hallussaan kirjallinen kutsu tai muu luotettava selvitys, josta ilmenee, että siirto on tarpeellinen ampumaurheilu- tai metsästystapahtumaan osallistumiseksi.

Ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirto Suomesta yksityistä tarkoitusta varten ei edellytä erityistä lupaa, jos siirtäjällä on kunkin EU:hun kuuluvan kauttakulkumaan ja määrämään viranomaisen niiden hallussapitoon antama lupa tai siirto ei näiden maiden säännösten mukaan edellytä lupaa.

Poliisi voi myöntää ulkomailla asuville henkilöille hankkimislupa ulkomailla asuvalle. Tämä lupa ei oikeuta missään vaiheessa luvanhaltijan pitämään asetta hallussaan Suomessa, vaan asealan elinkeinonharjoittajan on toimitettava ase rajanylityspaikalle tai ostajan kotiosoitteeseen.

Tehokkaiden ilma-aseiden siirto Suomesta ei edellytä ampuma-aselain mukaista erillistä siirtolupaa. Yksityinen siirto Suomesta edellyttää kuitenkin aina, että siirtäjällä on oikeus tehokkaan ilma-aseiden hallussapitoon Suomessa. Hallussapitolupa voi olla kyseiselle ilma-aseelle, mikä mahdollistaa siirron. Lisäksi myös ampuma-aseiden hallussapitoon oikeuttava lupa oikeuttaa tehokkaan ilma-aseiden hallussapitoon sekä tämän siirtoon Suomesta. Kaasusumutinlupa tai aseiden osien hallussapitoon oikeuttava lupa ei mahdollista tehokkaan ilma-aseiden hallussapitoa, eikä siten myöskään siirtoa Suomesta.

Yksityinen kauttakuljetus

Ampuma-aseiden, aseiden osien, tehokkaiden ilma-aseiden, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kuljettaminen Suomen kautta tulee arvioitavaksi yksityisenä tuontina tai siirtona Suomeen, Suomessa tapahtuvana hallussapitona sekä yksityisenä vientinä tai siirtona Suomesta. Näiden luvanvaraisuutta on käsitelty edellä.

Osapuolten velvollisuudet

Tullin ilmoittamisvelvollisuudet

Ampuma-aselainsäädännössä on asetettu Tullille eräitä ilmoittamisvelvoitteita:

1) Tullin on kolmen kuukauden välein ilmoitettava Poliisihallitukselle kaupallisessa tuontiluvassa ja kaasusumuttimen kaupallisessa tuontiluvassa mainittujen esineiden tuonnista Suomeen. Tullin on ilmoitettava:

- luvanhaltijan nimi, osoite, lähtömaa
- tuotavien ampuma-aseiden lukumäärä, tyyppi, toimintatapa, kaliiperi, tiedossa oleva tehtaan merkki, malli tai mallinumero ja sarjanumero
- tuotavien aseiden osien lukumäärä, laji, piipun tai putken kaliiperi sekä tiedossa oleva tehtaan merkki, malli tai mallinumero ja sarjanumero
- tuotavien patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten määrä, laji ja kaliiperi sekä siirrettävien tai tuotavien kaasusumuttimien lukumäärä, laji ja pitoisuus.

Ilmoituksessa on myös oltava tieto siitä, onko ampuma-aseet ja patruunat tarkastettu niiden käyttöturvallisuuden toteamiseksi (C.I.P.-tarkastus).

Tullitoimipaikkojen tulee toimittaa nämä tiedot Tullin Valvontaosastolle lähettämällä asiakkaan täyttämä ase14POHA-lomake osoitteeseen:

Tulli/Valvontaosasto/Rajoitukset, PL 512, 00101 Helsinki

2) Tullin on kolmen kuukauden välein ilmoitettava Poliisihallitukselle

- hankkimisluvassa
- yksityisessä valmistamisluvassa
- kaasusumutinluvassa
- yksityisessä tuontiluvassa

mainittujen esineiden tuonnista Suomeen.

Ilmoituksessa on mainittava

- luvanhaltijan nimi ja osoite
- lähtömaa
- tuotavien aseiden lukumäärä, tyyppi, toimintatapa, kaliiperi, tiedossa oleva tehtaan merkki, malli tai mallinumero ja sarjanumero
- tuotavien aseiden osien lukumäärä, laji, piipun tai putken kaliiperi sekä tiedossa oleva tehtaan merkki, malli tai mallinumero ja sarjanumero
- siirrettävien tai tuotavien kaasusumuttimien lukumäärä, laji ja enimmäispitoisuus.

Lisäksi ilmoituksessa on mainittava hankkimisluvan, yksityisen valmistamisluvan, kaasusumutinluvan ja yksityisen tuontiluvan numero sekä luvan antaja.

Tullitoimipaikkojen tulee toimittaa nämä tiedot Tullin Valvontaosastolle lähettämällä kopiot asiakkaan käyttämästä luvasta ja tulli-ilmoituksesta sekä aseiden, aseiden osien tai kaasusumuttimen mukana olevista tositteista, joista yllä vaaditut tiedot käyvät ilmi, osoitteeseen:

Tulli/Valvontaosasto/Rajoitukset, PL 512, 00101 Helsinki

Aseiden ja lupatodistusten esittäminen Tullille

EU:n asevientiasetuksen (258/2012) artiklan 9 mukaan metsästäjän/urheiluampujan on viedessään ampuma-aseita väliaikaisesti EU:n ulkopuolelle esitettävä Euroopan ampuma-asepassi Tullille. Lentomatikustajan on esitettävä Euroopan ampuma-asepassi Tullille siellä missä aseet luovutetaan lentoyhtiölle. Suomessa asuva metsästäjä/urheiluampuja voi lähtiessään EU:sta Suomen kautta esittää Tullille Euroopan ampuma-asepassin sijasta ampuma-aseiden hallussapitoon oikeuttavan luvan.

Kaikissa muissa tapauksissa ampuma-aselain 117 §:n mukaan lupatodistus ja Euroopan ampuma-asepassi sekä lupatodistuksen tai asepassiin merkittyjen lupien nojalla hallussa pidetyt ampuma-aseet, aseiden osat, tehokkaat ilma-aseet, patruunat ja erityisen vaaralliset ammuksot on pyynnöstä esitettävä poliisille, rajavartiolaitosviranomaiselle ja tulliviranomaiselle. Tähän liittyen Poliisihallituksen kaupallisissa tuonti-, vienti- ja kauttakuljetusluvuissa on vakioehto, jonka mukaan lupa on tullauksen yhteydessä esitettävä Tullille.

Tullilain 2 §:n 2 momentissa säädetään lisäksi, että: "Jos tavaran maahantuonnin edellytyksenä on viranomaisen myöntämä lupa, mutta asianmukaista lupaa ei vielä ole myönnetty tuotaessa tavara Suomen tullialueelle, tavara on ilmoitettava tulliviranomaiselle myös silloin, kun se tuodaan suoraan toisesta Euroopan yhteisöjen jäsenmaasta." Tavara jää tällöin Tullin haltuun kunnes asianmukainen lupa esitetään.

Sovellettava lainsäädäntö

- Ampuma-aselaki 1/1998 muutoksineen
- Ampuma-aseasetus 145/1998 muutoksineen
- Asetus ampuma-aseiden ja -tarvikkeiden tarkastuksesta 656/1982
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 258/2012
- Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/2403

Lisätietoja Poliisihallitus Asehallinto:

Ampuma-aseiden vienti, tuonti, siirto ja kauttakuljetus:
ylitarkastaja Jukka Kaski, puh. 0295 480 181 (vaihde)

Asetekniikka:
ylitarkastaja Jussi Kytösaari, puh 0295 480 181 (vaihde)

Poliisihallitus
Asehallinto
PL 50
11101 RIIHIMÄKI